

**Житомирський державний
університет імені Івана Франка**

**КРЕАТИВНА ОСВІТА:
ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ
МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЧЛЕНІВ ННВК
"ПОЛІСНЯ"**

**Житомир
Вид-во ЖДУ ім. І. Франка
2012**

УДК 371.2 (09)
ББК 11.122
К64

*Затверджено на кафедрі педагогіки Житомирського
державного університету ім. Івана Франка
(протокол № 11 від 12.01.2012 р.)*

Креативна освіта: інструктивно-методичні матеріали для членів ННВК "Полісся" / О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова, О.В. Вознюк, І. І. Коновальчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 40 с.

Збірник містить матеріали науково-теоретичного та інструктивно-методичного характеру для членів Навчально-науково-виробничого комплексу "Полісся". Репрезентується науковий проект "Креативна освіта як чинник розвитку інноваційної особистості".

УДК 371.2 (09)
ББК 11.122

© Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2012

ЗМІСТ

Науковий проект "креативна освіта як чинник розвитку інноваційної особистості" у межах навчально-науково-виробничого комплексу "Полісся"	4
Положення про банк даних обдарованих дітей навчально-науково-виробничого комплексу "Полісся"	10
Додаток до положення про банк даних обдарованих дітей та педагогів, які з ними працюють.....	13
Додаток до положення про банк даних обдарованих дітей та педагогів, які з ними працюють.....	15
Анкета щодо визначення ставлення вчителів до педагогічної професії (анкета № 1).....	16
Анкета вивчення чинників особистісного і професійного зростання педагога, підвищення рівня його професіоналізму і компетентності (анкета № 2).....	19
Анкета для визначення інноваційного потенціалу навчального закладу (анкета № 3)	24
Карта педагогічної оцінки та самооцінки інноваційної компетентності педагога (анкета № 4)	29
Анкета щодо визначення типу професійної спрямованості вчителя (анкета № 5)	35
Діагностика орієнтованості педагогів на навчально-дисциплінарну або особистісну модель взаємодії (анкета № 6)	37

НАУКОВИЙ ПРОЕКТ "КРЕАТИВНА ОСВІТА ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ" У МЕЖАХ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧОГО КОМПЛЕКСУ "ПОЛІССЯ"

Поступове перетворення України на демократичну, соціально орієнтовану країну потребує модернізації освіти, що зумовлює глобальні зміни у філософії освіти, створення нових концептуальних засад розвитку креативної освіти, проектування інноваційної мети, завдань, методів навчальної діяльності. Виникає необхідність переведення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів у режим випереджувального розвитку, який би сприяв створенню умов для становлення особистості як творця і проектувальника своєї життєдіяльності.

Створення інноваційних навчальних закладів – нагальна потреба часу, закладів, де учень/студент активно діє, проектує своє майбутнє, свій шлях, ураховуючи власні можливості, моделюючи завдання самовдосконалення, самовиховання, самоосвіти. При цьому особливого значення набуває креативність особистості, її здатність породжувати незвичайні ідеї, відхилятися від традиційних схем мислення, здатність до творчого нестандартного мислення, вміння ефективно вирішувати складні проблемні ситуації та проблеми власної життєдіяльності.

Якості креативної особистості можуть бути сформовані у процесі спеціально організованих видів діяльності, педагогічної підтримки в системі освіти, яка сама має бути креативною, прагне до творчого вирішення проблем через використання сучасних інноваційних технологій для досягнення визначеної мети.

Концепція сучасної креативної освіти відповідає основним законодавчим документам, що забезпечують діяльність освітньої галузі: Загальна декларація прав людини, Декларація прав дитини, Національна доктрина розвитку освіти України, Закони в Україні 2012-2021 роки – «Про освіту», "Про вищу освіту", «Про загальну середню освіту», державні документи щодо реформування сучасної освіти.

Науковою основою Проекту є дослідження творчого потенціалу особистості відомими вченими, такими як Г.Айзенк, А.Алейніков, О. Антонова, І. Бех, Д.Богоявленська, Л.Виготський, В. Кремень, О. Дубасенюк, І. Зязюн, В.Лернер, О.Кульчицька, А.Маслоу, О.Моляко, А.Полякова, Я.Пономарьов, В.Рибалко, В.Семиченко, С.Сисоєва, Р.Штайнер, Е.Фромм, Б.Юсов та інші.

Креативність нами розглядається як підґрунтя, психологічний механізм, що зумовлює творчу активність людини для самоактуалізації та творчої самореалізації у різних видах життєдіяльності. Водночас креативність –це здатність мобільно реагувати на потребу нових підходів і технологій. Такий підхід дозволяє також усвідомлювати нове в бутті, хоча сам процес може

мати як свідомий, так і несвідомий характер; здатність породжувати генерувати ідеї, гнучко вирішувати проблемні ситуації та нести відповідальність за свої дії. Отже, креативність є характерною ознакою творчої особистості, спроможної реалізовувати свій творчий потенціал за власною ініціативою і з вибором відповідних засобів. Іншими словами, креативність – передумова для будь-якої творчої діяльності, вмотивованої прагненням індивідуума до самоствердження та саморозвитку.

Творчі природні можливості особистості можуть бути розвинені та педагогічно скореговані в освітніх закладах. Саме школа повинна закласти підґрунття розвитку творчого потенціалу особистості та визначити перспективний напрям цього процесу. А це передбачає таку організацію навчання, виховання і розвитку творчої активності, в якій суб'єкти освітнього процесу повинні мати сприятливі умови для самореалізації, прагнути до отримання творчого продукту інтелектуальної діяльності і самостійного продукування інновацій.

У запропонованому проєкті **креативна освіта визначається** як:

– освіта, спрямована на розвиток загальної креативності суб'єктів педагогічного процесу, їх нелінійного та інноваційного мислення;

– освіта з гнучкою системою форм організації навчально-виховного процесу, відповідно до здібностей, нахилів, потреб учнів/студентів навчальних закладів Комплексу;

– освіта, що передбачає впровадження інноваційних педагогічних технологій, що забезпечують особистісне зростання та розвиток творчого потенціалу особистості учнів/студентів закладів Комплексу

– освіта, що зорієнтована на особистісне та професійне зростання вчителів/викладачів і в цілому педагогічних колективів навчальних закладів Комплексу.

Головна мета проєкту: розробка та апробація моделей креативної освіти, визначення основних показників творчої компетентності особистості, запровадження інноваційних технологій розвитку творчого потенціалу суб'єктів педагогічного процесу; удосконалення системи психолого-педагогічного супроводу особистості та навчального-методичного забезпечення в системі креативної освіти.

Основні завдання проєкту:

➤ Розробка теоретичних засад функціонування креативної освіти.
➤ Відбір пакету методик діагностики творчого потенціалу учнів/студентів.

➤ Створення "банку даних" щодо обдарованих учнів регіону.

➤ Запровадження гнучкої системи організації навчального процесу, що відповідає сучасним тенденціям розвитку освітньої галузі та науково обґрунтованим моделям роботи з обдарованою учнівською та студентською молоддю.

➤ Професійний розвиток учителів, викладачів середньої та вищої школи регіону (навчальних закладів Комплексу).

➤ Підготовка педагогів області до запровадження інноваційних технологій розвитку творчих здібностей учнів шляхом удосконалення системи курсової підготовки та активізації методичної роботи в регіоні.

➤ Розробка методичних рекомендацій, спрямованих на самоосвіту, створення можливостей для особистісного та професійного зростання педагогічних працівників Комплексу у процесі роботи над проектом.

Учасники проекту: навчально-наукові інститути, факультети, кафедри Житомирського державного університету імені Івана Франка, кабінети, лабораторії ЖОППО, методичні служби, освітні заклади різних типів навчально-науково-виробничого комплексу «Полісся».

Рівні участі у проекті

➤ *Науково-теоретичний* – навчально-наукові інститути, факультети, кафедри Житомирського державного університету імені Івана Франка кафедри ЖОППО, ІПОД НАПН України, ІОД НАПН України – для консультацій та розробки науково-методичних матеріалів,

➤ *Науково-методичний* – методичні об'єднання всіх рівнів.

➤ *Експериментальний* – навчальні заклади Комплексу, що проводять науково-експериментальну роботу та апробацію нових навчальних матеріалів та технологій.

➤ *Загальний* – освітні заклади різних типів та рівнів, що входять у склад Комплексу

Основні пріоритети проекту

➤ Визначення критеріїв, показників, що характеризують систему креативної освіти та творчий потенціал особистості.

➤ Розробка пакету діагностичних матеріалів для дослідження рівня розвитку творчого мислення учнів/студентів різних вікових груп.

➤ Моніторинг якості навчання та творчої компетентності учнів/студентів.

➤ Моніторинг рівня професійної компетентності педагогів навчальних закладів Комплексу

➤ Запровадження гнучких моделей організації навчально-виховного процесу, відповідно до здібностей та нахилів учнів/студентів.

➤ Використання технологій продуктивного навчання з метою стимулювання креативності учнів.

➤ Упровадження інформаційних технологій, активізація науково-дослідницької самостійної роботи школярів/студентів.

➤ Формування позитивної мотивації навчання та вибору майбутньої професії.

➤ Допомога учням/студентам в оволодінні стратегією життєвого проектування та самореалізації особистості..

➤ Упровадження інноваційних форм, методів, технологій професійного розвитку педагогів.

➤ Підготовка педагогічних кадрів до використання інноваційних технологій та реалізації завдань креативної освіти.

Методи дослідження. Науковий аналіз психолого-педагогічної літератури, спостереження, анкетування, опитування, тестування, аналіз педагогічного досвіду колективів навчальних закладів та окремих учителів, викладачів Комплексу.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці моделей креативної регіональної освіти та навчальних закладів різного типу, визначенні педагогічних стратегій їх розвитку, науковому обґрунтуванні шляхів реалізації проблеми, забезпеченні експертизи отриманих результатів.

Практична значущість роботи над проблемою пов'язана з можливістю залучення до дослідницької діяльності широкого кола педагогічних працівників та накопичення досвіду використання інноваційних технологій розвитку творчого потенціалу учнів/студентів.

Етапи роботи над дослідницькою проблемою:

➤ **Підготовчий.** Конкретизація проблеми на рівні окремих педагогічних колективів, планування роботи творчих груп, створення «банку інформації», визначення основних показників для системного відстеження, діагностика рівня готовності педагогічних колективів до роботи над дослідницькою проблемою, організація роботи психолого-педагогічних семінарів з проблеми креативної освіти.

➤ **Конструктивно-моделюючий.** Наукове обґрунтування моделі креативного освітнього закладу, розробка відповідних проектів на рівні конкретних освітніх установ, координація діяльності методичних служб різних рівнів у забезпеченні умов для підвищення творчої активності педагогічних кадрів.

➤ **Організаційно-креативний.** Розробка та апробація системи діяльності навчального закладу, або вчителя/викладача, спрямованої на розвиток творчого потенціалу особистості, реалізація новітніх педагогічних технологій, накопичення досвіду управління інноваційними процесами в освітній діяльності. Вивчення та експертна оцінка накопиченого педагогічного досвіду. Організація огляду-конкурсу «Кращий заклад креативної освіти».

➤ **Корекційний.** Аналіз та корекція накопиченого педагогічного досвіду, визначення його основних ідей для широкого запровадження, аналіз матеріалів попередніх зрізів діагностики рівня розвитку творчого потенціалу учнів/студентів та їх навчальних досягнень.

➤ **Узагальнюючо-оцінний.** Узагальнення перспективного педагогічного досвіду, підведення підсумків огляду-конкурсу «Кращий заклад креативної освіти» підготовка матеріалів для публікації, науковий аналіз й оцінка матеріалів моніторингу, підготовка підсумкових науково-практичних конференцій, обмін досвідом між регіонами області.

Очікувані результати:

➤ *На рівні регіональної системи освіти:* активізація творчої активності педагогічних кадрів, підвищення рівня психолого-педагогічної культури та професійної майстерності педагогів, запровадження інноваційних навчально-виховних технологій, спрямованих на розвиток креативності учасників педагогічного процесу, зростання якості освіти та виховання, вдосконалення системи психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості, що забезпечує максимально сприятливі умови для задоволення освітніх потреб, розвитку самосвідомості, самореалізації кожної особистості у творчому середовищі, збільшення кількості випускників, що обрали професію, яка найбільшою мірою відповідає їхнім здібностям та потребам суспільства, конкретного регіону тощо.

➤ *На рівні особистості фахівця.* Усвідомлення пріоритетів креативної освіти, комплексне впровадження інноваційних педагогічних технологій розвитку творчих здібностей учнів/студентів, зростання прагнення до самовдосконалення, самоосвіти та самореалізації, включення в систему науково-дослідної роботи, накопичення передового педагогічного досвіду, який може бути запровадженим у педагогічну практику.

➤ *На рівні особистості учня/студента.* Активізація творчого потенціалу, залучення до творчої діяльності, зростання рівня творчої компетентності особистості, розвиток креативності та нелінійного мислення.

➤ *На рівні науково-теоретичного забезпечення.* На основі аналізу психолого-педагогічних механізмів визначення основних показників творчої особистості та можливостей її розвитку. Розробка тематики психолого-педагогічного семінару з проблеми креативної освіти. Розробка спецкурсу для слухачів "Інноваційні технології креативної освіти". Підготовка методичних рекомендацій щодо створення моделей закладу креативної освіти різного типу.

➤ *На рівні науково-методичного забезпечення.* Організація роботи проблемного психолого-педагогічного семінару «Креативна освіта XXI століття». Включення у план професійного розвитку педагогів лекцій та спецкурсів відповідної тематики. Розробка методичних рекомендацій щодо організації роботи над проектом на кожному з етапів. Розробка критеріїв огляду-конкурсу "Кращий заклад креативної освіти". Організація огляду-конкурсу, визначення переможців. Проведення науково-практичних конференцій, проблемних семінарів, педагогічних читань з проблем розвитку креативності учасників педагогічного процесу. Вивчення та узагальнення досвіду роботи над проектом.

➤ *На рівні діагностичного забезпечення.* Розробка програми комплексного моніторингу творчих здібностей школярів для створення банку інформації щодо обдарованих учнів регіону. Запровадження загального моніторингу науково-педагогічного проекту «Інноваційні технології креативної освіти», розробка програм розвиваючої та корекційної роботи з учнями та дитячими колективами. Діагностика розвитку творчого потенціалу

учнів різних вікових груп на основі визначених показників системного дослідження з використанням комплексу надійних валідних методик, що відповідають нормативним вимогам, порівняння узагальнених даних на кожному з етапів реалізації проекту. Щорічна діагностика динаміки розвитку професійної компетентності педагогічних працівників і колективів в умовах роботи над проектом.

➤ *На рівні видавничої діяльності.* Висвітлення питань роботи над дослідницьким проектом в обласних педагогічних виданнях «Полісся», ЖДУ ім. І.Франка. Підготовка науково-методичних матеріалів:

- збірник науково-методичних праць «Креативна освіта Житомирщини»;
- колективна монографія "Креативна педагогіка: від теорії до практики"
- методичний посібник "Розвиток креативності учнів/студентів в процесі викладання конкретних дисциплін".

Термін реалізації Проекту – три роки.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО БАНК ДАНИХ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧОГО КОМПЛЕКСУ "ПОЛІССЯ"

Пропоноване Положення про «Банк даних обдарованих дітей » (далі БАНК) розроблено відповідно до Державної програми роботи з обдарованою молоддю на 2007-2011 роки, Положення про роботу з обдарованою молоддю Житомирського державного університету імені Івана Франка з метою організаційно-технічного та інформаційного забезпечення діяльності щодо підтримки обдарованих учнів і визначає порядок створення, ведення й підтримки в актуальному стані банку даних обдарованих дітей.

Зміст БАНКУ

БАНК є системою централізованого обліку, накопичення та збереження інформації про учнів навчальних закладів комплексу, які є переможцями і призерами міських, обласних, міжрегіональних, Всеукраїнських і міжнародних етапів конкурсів, турнірів, змагань, олімпіад, конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, наукових конференцій тощо, які показали високі результати в спортивній, академічній, творчій, технічній і соціальній діяльності, та їх учителів-наставників.

Відповідно до Положення про роботу з обдарованою молоддю Житомирського державного університету імені Івана Франка Банк укладатиметься за такими *видами обдарованості*:

- *академічна* (учні, які мають високі досягнення в навчальних предметах);
- *інтелектуальна* (учні, які мають високі досягнення в дослідницькій, науковій діяльності тощо);
- *практично-перетворювальна* (раціоналізаторство, винахідництво, технічне моделювання, обдарованість у ремеслах тощо);
- *художньо-естетична* (хореографічна, сценічна, літературно-поетична, образотворча, музична тощо);
- *комунікативно-організаторська* (лідерська, ораторська, організаційна тощо);
- *психомоторна* (спортивна, спортивні танці тощо).

Мета створення БАНКУ

Основною метою створення БАНКУ є:

- забезпечення єдиної системи обліку обдарованих дітей навчальних закладів, що входять у структуру Комплексу;
- збір, систематизація та збереження інформації про досягнення обдарованих дітей;
- удосконалення системи роботи з обдарованою молоддю в межах Комплексу.

Організаційне забезпечення БАНКУ

Організаційне забезпечення функціонування БАНКУ здійснює науково-методичний центр роботи з обдарованою молоддю Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Порядок ведення та функціонування БАНКУ

Збір та ведення банку даних за індивідуальними досягненнями обдарованих дітей здійснює науково-методичний центр роботи з обдарованою молоддю Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Повна інформація про індивідуальні досягнення обдарованих дітей в електронному та паперовому вигляді за встановленими формами (Додаток 1) надається навчальними закладами в науково-методичний центр роботи з обдарованою молоддю Житомирського державного університету імені Івана Франка.

До БАНКУ включаються учні навчальних закладів, що входять у структуру Комплексу, від 11 років.

До форми обліку педагогів, які працюють з обдарованими дітьми, заносяться дані на педагога-наставника обдарованої дитини (Додаток 2).

Підтримка БАНКУ в актуальному стані

Актуальна інформація в БАНКУ зберігається один рік, потім оновлюється.

Оновлення інформації, що міститься в БАНКУ, здійснюється до 30 жовтня поточного року. Доповнення до БАНКУ можуть вноситись протягом року за результатами конкурсів, змагань, турнірів. Відомості надаються в електронному та паперовому вигляді.

Персональна відповідальність за достовірність, повноту та своєчасність наданих відомостей для формування БАНКУ даних покладається на керівників навчальних закладів.

Досягнення дитини, за якими формується Банк даних обдарованих дітей, за напрямками

Академічна обдарованість:

- високі стабільні успіхи у навчальній діяльності при вивченні всіх предметів;
- високі досягнення при вивченні окремих предметів.

Інтелектуальна обдарованість:

- I-III місце в III та IV етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін;
- I-III місце в очному турі Всеукраїнських інтернет-олімпіад;
- I-III місце на Всеукраїнських турнірах юних;
- I-III місце на II та III етапі Всеукраїнського конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук;
- I-III місце на національному етапі конкурсу "Інтел-Еко Україна", "Інтел-техно Україна";

- Переможці та призери інших конкурсів інтелектуальної спрямованості обласного, всеукраїнського та міжнародного рівня.

Практично-перетворювальна

- I-III місце у обласних, всеукраїнських, міжнародних змаганнях та конкурсах з судо-, авіа-, автотранспортного спорту, технічної творчості, раціоналізаторства, різних видів ремесел тощо.

Художньо-естетична

- I-III місце у обласних, всеукраїнських, міжнародних конкурсах та фестивалях літературної, пісенної та музичної творчості, хореографії, образотворчого та прикладного мистецтва тощо.

Комунікативно-організаторська

- переможці конкурсів та фестивалів лідерського руху обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів;

- активна участь у суспільному житті області;

- активна участь в учнівському самоврядуванні.

Психомоторна

- I-III місце у спортивних, туристських змаганнях, фестивалях, турнірах обласного, всеукраїнського та міжнародного рівня;

- членство у збірних командах України з різних видів спорту;

- виконання нормативів на звання кандидата в майстри спорту України;

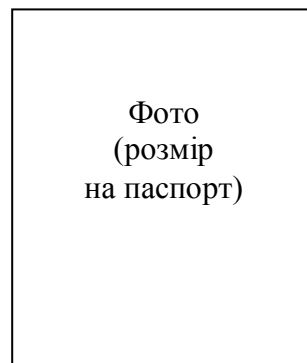
- I-III місце у фестивалях, конкурсах та турнірах обласного, всеукраїнського та міжнародного рівня із спортивних танців, циркового мистецтва тощо.

ДОДАТОК ДО ПОЛОЖЕННЯ ПРО БАНК ДАНИХ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ ТА ПЕДАГОГІВ, ЯКІ З НИМИ ПРАЦЮЮТЬ

Картка обліку дитини, занесеної до Банку даних обдарованих дітей навчально-науково-виробничого комплексу "Полісся"

1. Прізвище, ім'я, по батькові дитини
2. Повна дата народження
3. Повна назва навчального закладу, де навчається
4. Клас навчання
5. Профіль навчання (для старшої школи)
6. Повна домашня адреса
7. Телефон (дитини, батьків)
8. Відомості про батьків (ПІБ, місце роботи, посада)
9. Вид обдарованості (академічна, інтелектуальна, практично-перетворювальна, художньо-естетична, комунікативно-організаторська, психомоторна) (підкреслити)
10. Рівень інтелектуального розвитку IQ (за можливістю):
11. Хобі та захоплення дитини (карта інтересів)

12. Додаткове навчання (участь у роботі студій, гуртків, музичних шкіл тощо)

Роки навчання	Найменування закладу	Предмет, творче об'єднання

13. Досягнення дитини:

Навчальні курси (курси, відвідані учнями з метою поглиблення й розширення знань з певних дисциплін)

№ н/п	Найменування курсу	Час і місце відвідування	Результат (№ сертифіката, посвідчення)

Відомості про особисті досягнення учнів (участь у змаганнях, олімпіадах, конкурсах).

№ н/п	Назва	Рівень	Дата	Результат

Дослідницька діяльність.

№ н/п	Рівень	Назва роботи	Дата	Результат

12. Відомості про педагога-наставника дитини (для кожного змагання):

- ПІБ
- Місце роботи
- Посада
- Педагогічний стаж
- Категорія, звання

Директор _____
(підпис)

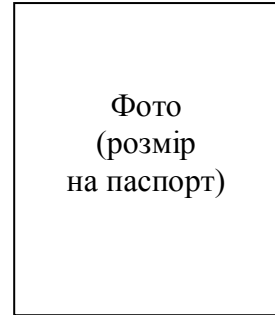
(Прізвище, ініціали)

Дата заповнення

ДОДАТОК ДО ПОЛОЖЕННЯ ПРО БАНК ДАНИХ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ ТА ПЕДАГОГІВ, ЯКІ З НИМИ ПРАЦЮЮТЬ

Інформація про педагога-наставника обдарованої дитини

1. Прізвище, ім'я, по батькові педагога
 2. Повна дата народження
 3. Повна назва навчального закладу, де працює
 4. Предмет, який викладає
 5. Загальний стаж
 6. Педагогічний стаж
 7. Категорія, звання, нагороди
 8. Повна домашня адреса
 9. Контактний телефон
 10. Вид обдарованості, яку розвиває (академічна, інтелектуальна, практично-перетворювальна, художньо-естетична, комунікативно-організаторська, психомоторна) (підкреслити)
 11. Досягнення за 3 навчальні роки (підготовка переможців та призерів олімпіад, конкурсів, змагань тощо)
 12. Участь у конференціях, семінарах тощо (включаючи Інтернет-заходи)
 13. Публікації за 3 навчальні роки (назва статті, видання)
 14. Інша інформація
- Директор _____
(підпис) _____ (Прізвище, ініціали)
- Дата заповнення _____

АНКЕТА ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СТАВЛЕННЯ ВЧИТЕЛІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ

Шановні колеги!

1. Висловіть своє ставлення до педагогічної професії (підкресліть **один** варіант відповіді, що є значущим для Вас):

- 1) педагогічна професія дуже подобається
- 2) скоріше подобається, ніж не подобається
- 3) важко сказати
- 4) скоріше не подобається, ніж подобається
- 5) зовсім не подобається

2. Висловіть своє ставлення до необхідності модернізації системи освіти (підкресліть **один** варіант відповіді, що є значущий для Вас):

- 6) безумовно, це необхідно зробити
- 7) варто зробити
- 8) важко сказати
- 9) є незначна необхідність
- 10) у цьому немає потреби

3. Просимо висловити свою думку щодо значущості наведених тверджень, які характеризують необхідність модернізації системи професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів, використовуючи **7-ми** бальну оцінку показників, де 7 – максимальний бал.

1.	усвідомлення значущості глобалізаційних та інтеграційних процесів та їх впливу на систему освіти в Україні	
2.	усвідомлення нової ролі вчителя, як ключової фігури сучасної системи освіти, у сучасному суспільстві	
3.	залучення педагогів до культурної світової спадщини, що сприяє їх особистісному зростанню	
4.	організація процесу навчання на засадах розвивального творчого навчання	
5.	усвідомлення значущості неперервної професійної освіти для вчителя в сучасних умовах	
6.	усвідомлення вчителями важливості індивідуальної та диференційованої роботи з різними категоріями учнів (педагогічно занедбані, обдаровані тощо) та оволодіння відповідними формами, методами, прийомами роботи.	
7.	підготовка конкурентоспроможного педагога, здатного до життєдіяльності у сучасному середовищі	
8.	усвідомлення себе як носія національних і загальнолюдських цінностей	

9.	організація педагогічного процесу у навчальних закладах на засадах педагогіки співробітництва .	
10.	набуття інноваційного педагогічного досвіду	
11.	розвиток внутрішньої мотивації педагогів до професійного й особистісного саморозвитку	
12.	оволодіння інноваційними засобами, формами, методами навчально-виховного процесу	
13.	усвідомлення важливості особистісного саморозвитку педагогів	
14.	забезпечення міжособистісної взаємодії в системі «педагог-учні», «викладач-студент»	
15.	активізація самостійної роботи педагогів	
16.	створення сприятливої творчої атмосфери в навчальному закладі	
17.	упровадження креативної методики та технології педагогічної діяльності	

4. Просимо визначити причини задоволеності або невдоволеності певними аспектами педагогічної професії та професійної підготовки майбутнього вчителя (підкреслити по **кожному** пункту привабливі **або** непривабливі аспекти педагогічної професії).

4.а. Що подобається	4.б. Що не подобається
4.1.а. Соціальна значущість професії вчителя.	4.1.б. Низький престиж учительської професії.
4.2.а. Можливість створювати рівні умови для учнів різних вікових категорій та рівня успішності з метою духовного, соціального, інтелектуального, психічного розвитку та отримання ними якісної освіти.	4.2.б. Немає умов для створення рівних можливостей для учнів різних вікових категорій та рівня успішності з метою їх духовного, соціального, інтелектуального, психічного розвитку та для отримання ними якісної освіти.
4.3.а. Можливість здійснювати педагогічну підтримку кожної дитини.	4.3.б. Немає можливості здійснювати педагогічну підтримку кожної дитини.
4.4.а. Можливість реалізувати свою потребу у пізнанні, взаємодії, спілкуванні з дітьми та іншими суб'єктами освітнього процесу.	4.4.б. Немає потреби у пізнанні, взаємодії, спілкуванні з дітьми та іншими суб'єктами освітнього процесу.
4.5.а. Можливість сприяти особистісному зростанню кожної дитини.	4.5.б. Немає можливості сприяти особистісному зростанню кожної дитини.
4.6.а. Можливість створити атмосферу взаєморозуміння в колективі учнів.	4.6.б. Важко створити атмосферу взаєморозуміння в колективі учнів, під час практики.

4.7.а. У навчальному закладі створені умови для набуття професійного досвіду.	4.7.б. У навчальному закладі не створені умови для набуття професійного досвіду.
4.8.а. Особистісне зростання учителів має сприяти підвищенню їх професійної компетентності.	4.8.б. Особистісне зростання вчителів не завжди сприяє підвищенню їх професійної компетентності.
4.9.а. Можливість створювати на уроках сприятливі умови для співробітництва педагога й учнів.	4.9.б. У навчальному закладі не створені сприятливі умови для співробітництва педагога й учнів.
4.10.а. У навчально-виховному процесі учні оволодівають інтелектуальними знаннями, вміннями, навичками.	4.10.б. У навчально-виховному процесі не всі учні повною мірою оволодівають інтелектуальними знаннями, уміннями, навичками.
Що ще подобається у професійній діяльності ?	Що ще не подобається у професійній діяльності ?

Щиро дякуємо за відповіді!

АНКЕТА ВИВЧЕННЯ ЧИННИКІВ ОСОБИСТІСНОГО І ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА, ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЙОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ І КОМПЕТЕНТНОСТІ

Шановні колеги!

Просимо відповісти на ряд запитань щодо вивчення чинників особистісного і професійного зростання педагога, підвищення рівня його професіоналізму і компетентності.

1. Які особистісні якості слід розвивати, щоб досягнути успіху у професійній діяльності? Необхідно оцінити два показника:

1) визначити **важливість** запропонованих тверджень за 7-ми бальною шкалою оцінювання, де 7 – найвищий бал; 2) здійснити **самооцінку** сформованості запропонованих якостей за 7-ми бальною шкалою оцінювання, де 7 – найвищий бал.

№ п/п	Твердження	Важливість	Самооцінка
1	Цілеспрямованість, наполегливість (є основою особистих змін)		
2	Усвідомлення сенсу життя (дає можливість виконати своє покликання)		
3	Відповідальність		
4	Любов, повага до дитини, до людей		
5	Душевність, чутливість, педагогічний такт		
6	Комунікативність		
7	Дисциплінованість		
8	Вимогливість		
9	Витриманість, урівноваженість		
10	Точність, обов'язковість		
11	Працелюбність		
12	Хороше здоров'я		
13	Сформовані моральні властивості як своєрідний моральний компас у житті		
14	Жити наповненим і цікавим життям, мати жагу до життя		
15	Здобувати уроки з власних помилок		
15	Самопізнання (прагнути постійно пізнавати себе, проробити внутрішню роботу над собою, відновити взаємозв'язок із самим собою)		

17	Пізнати свої недоліки, стереотипи		
18	Віра в дитину, ставитися до дітей з оптимістичною гіпотезою, як це робив А.Макаренко.		
19	Позитивне мислення (прагнути позитивно мислити – означає мислити позитивними, значимими категоріями, що сприяють розширенню особистості, її духовному зростанню)		
20	Розвиток уявлення з метою проектування найкращих очікувань у роботі і житті		
21	Розвиток розуму, мислення (розвивай свій розум, бо думки формують ваш світ, як зазначають мудреці)		
22	Бути натхненним, радісним і допитливим на шляху досягнення своєї мети і покликання		
23	Гнучкість, мобільність у педагогічній діяльності		
24	Ще які твердження, ви вважаєте значущими?		

2. Оцініть 1) важливість та 2) самооцінку сформованості запропонованих умінь щодо особистісного і професійного розвитку за 7-бальною шкалою оцінювання, 7 – найвищий бал:

№ п/п	Уміння	Важливість	Самооцінка
1	Уміти сформувати власну життєву філософію		
2	Уміння ставити певні особистісні, професійні і духовні цілі і знаходити мужність їх здійснювати		
3	Уміти управляти власним внутрішнім станом		
4	Уміння визначати найважливіші переваги і пріоритети у професії та житті		
5	Уміти робити правильний вибір у професійній та життєвій ситуації		
6	Уміти приймати важливі рішення самостійно, не спираючись на стереотипи		
7	Уміти управляти своїм розумом, думками		
8	Уміння управляти своїми діями		
9	Уміти концентруватися на проблемі, меті, завданнях		
10	Уміти нестандартно розв'язувати проблеми, що виникають на користь дітям		

11	Уміння планувати і розмірковувати над професійними та життєвими проблемами		
12	Уміти надавати необхідну допомогу дітям, урахувавши індивідуальні та вікові особливості		
13	Уміння аналізувати свої дії		
14	Уміння розв'язувати проблемні педагогічні ситуації з метою покращення навчальної або виховної ситуації		
15	Уміння вдосконалювати свої відносини з дітьми та іншими людьми		
17	Уміння спілкуватися з різними категоріями дітей		
18	Уміння стимулювати, підтримувати кращі починання учнів		
19	Уміння допомогти учням розкрити їх потенційні можливості, здібності		
20	Уміння розвивати в учнів звичку до кожногоденного читання, любов до книги		
21	Уміння прививати інтерес до учіння, інтелектуальної праці		
22	Уміння знаходити час для спілкування з близькими людьми		
23	Уміння правильно організувати свій час, свою діяльність		
24	Уміння турбуватися про своє здоров'я, виконання фізичних вправ, заняття спортом		
25	Уміння вести здоровий образ життя		
26	Уміння відпочивати з користю для себе		

3. Кого ви найчастіше звинувачуєте у своїх проблемах: 1) батьків, 2) навчальний заклад, 3) друзів, 4) себе, 5) різні обставини (підкреслити обрані варіанти) ?

4. Ваше ставлення до проблем, що виникають (підкреслити один варіант відповіді)

- 1) намагаюсь спокійно ставитися, прагну знайти оптимальне рішення
- 2) дуже хвилююсь, не завжди можу знайти правильний варіант рішення
- 3) байдуже ставлення

5. Уміти розглядати будь-яку ситуацію, проблему як (підкреслити обрані варіанти) :

- 1) небезпека, 2) шанс, 3) дар, 4) цінний досвід, 5) життєвий або професійний урок, 6) нові можливості для особистісного та професійного зростання.

6. Які ціннісні пріоритети в житті та професії Ви обрали (підкреслити обрані варіанти) ?

- 1) служити людям
- 2) допомагати у формуванні та розвитку особистості дитини
- 3) домогтися стати професіоналом своєї справи і робити її якомога краще
- 4) розвивати кращі морально-духовні риси
- 5) мати щасливе особисте життя, створити сім'ю
- 6) створити добробут
- 7) ще які?

7. Чи маєте Ви власний щоденник самоаналізу своєї життєдіяльності?

1. Так, 2. Ні.

8. Ваші уподобання (підкреслити необхідні варіанти):

1. Малювання
2. Вишивання
3. Читання книг
4. Заняття музикою
5. Відвідування театру
6. Відвідування виставок
7. Відвідування музеїв
8. Відвідування кіно
9. Робота на комп'ютері
10. Заняття спортом
11. Спілкування з друзями
12. Прогулянки на природі
13. Подорожі по цікавим місцям
14. Заняття господарством, городом, садом...
15. Назвіть інші ваші уподобання

9. Чи згодні Ви з таким твердженням, що вдача – це поєднання підготовленості та сприятливої можливості. 1. Так, 2. Ні. 3. Не знаю.

10. Укажіть шляхи особистісного розвитку (підкреслити необхідні варіанти):

- 1) самовиховання
- 2) ведення щоденника спостережень
- 3) самоаналіз
- 4) самопостереження
- 5) читання різноманітної літератури, у тому числі про успішних, відомих людей
- 6) звернення до творів мистецтва
- 7) заняття фізичною культурою, спортом

- 8) спілкування з цікавими людьми
- 9) назвіть інші шляхи

11. Укажіть шляхи професійного розвитку (підкреслити необхідні варіанти)::

- 1) самовиховання (виховання якостей, необхідних для майбутньої професії)
- 2) ведення щоденника спостережень
- 3) самоаналіз своєї професійної діяльності
- 4) постійна самостійна робота щодо вдосконалення своїх професійних знань
- 5) неперервний розвиток професійно-педагогічних умінь та навичок
- 6) читання психолого-педагогічної та методичної літератури, у тому числі про життя та діяльність видатних педагогів
- 7) звернення до творів мистецтва
- 8) спілкування з цікавими людьми
- 9) спілкування з кращими педагогами, педагогами-майстрами
- 10) вивчення передового педагогічного досвіду
- 11) упровадження інноваційних засобів, методів, прийомів у педагогічну практику
- 12) участь у тренінгах, ділових іграх
- 13) оволодіння сучасними інноваціями у навчально-виховному процесі
- 14) післядипломна педагогічна освіта, курси підвищення кваліфікації
- 15) участь у роботі методоб'єднань
- 16) участь у роботі творчих педагогічних майстерень
- 17) назвіть інші шляхи

Щиро дякуємо за відповіді!

АНКЕТА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Шановні керівники навчальних закладів!

Інноваційний потенціал навчально-виховного закладу – це здатність педагогічного колективу створювати, сприймати, реалізувати нововведення і своєчасно позбавлятися від застарілого, педагогічно недоцільного.

У нинішній час інноваційність набула статусу провідного фактору розвитку освіти. Для виявлення тенденцій і розробки рекомендацій щодо вдосконалення процесу реалізації інновацій у загальноосвітніх навчальних закладах просимо дати відповіді на питання анкети.

1. Назва вашого навчального закладу

2. Назвіть ознаки, які характеризують інноваційність вашого навчального закладу:

3. Які проблеми в діяльності вашого навчального закладу потребують інноваційного вирішення?

4. Які питання освітньої інноваційної діяльності вивчаються в плані наукової теми вашого педагогічного колективу?

5. Визначте основні задачі інноваційної стратегії розвитку вашого навчального закладу:

6. У чому полягає місія вашого навчального закладу?

7. Ініціаторами реалізації інновацій у вашому навчальному закладі виступають (проранжуйте варіанти за значимістю):

- вищестоящі органи управління освіти;
- керівництво навчального закладу;
- педагогічний колектив;
- окремі педагоги;
- батьки;
- учні;

➤ Ваш варіант: _____.

8. Чи проводяться маркетингові дослідження ринку освітніх послуг вашим навчальним закладом? (підкресліть варіант):

- постійно;
- періодично;
- рідко;
- не проводяться;

9. Процес реалізації інновацій у вашому навчальному закладі здійснюється (підкресліть варіант):

- систематично;
- планово;
- стихійно.

10. Які конкретні інновації реалізуються у вашому навчальному закладі?

Всеукраїнського рівня: _____

Регіонального рівня: _____

Рівня навчального закладу: _____

Окремих педагогів вашого навчального закладу: _____

11. За *сферою здійснення* у вашому навчальному закладі реалізуються інновації (відмітьте варіант/варіанти):

- у змісті освіти;
- у технології навчання
- у технології виховання;
- в організації цілісного навчально-виховного процесу;
- в управлінні закладом;
- у методичній роботі;
- в освітній екології;
- інші _____

12. За *об'ємом перетворення* у вашому навчальному закладі реалізуються інновації (відмітьте варіант/варіанти):

- часткові (локальні, одиничні, не пов'язані між собою);
- модульні (комплекс часткових, пов'язаних між собою нововведень, які вводяться блоками);
- системні (охоплюють увесь навчальний заклад);

13. Американський психолог Е. Роджерс виділив групи осіб, залежно від їх готовності засвоювати і втілювати нове: 1) новатори – люди відкриті новому, готові на ризик; 2) ранні реалізатори – люди, котрі не ризикують, але розумно, раціонально застосовують нове; 3) рання більшість – легко знаходить взаєморозуміння з першими двома групами, охоче бажають втілювати нові ідеї; 4)

пізня більшість – скептики, які починають освоювати нововведення під тиском соціального середовища; 5) консерватори – беруть під сумнів будь-яку новачію, орієнтуються на традицію, роблять усе можливе, щоб загальмувати розповсюдження нововведень.

Спробуйте визначити відсоток педагогів вашого навчального закладу, що належать до кожної з груп:

- 1) новатори – _____ %;
- 2) ранні реалізатори – _____ %;
- 3) рання більшість – _____ %;
- 4) пізня більшість – _____ %;
- 5) консерватори – _____ %.

14. Які основні мотиви інноваційної діяльності вашого навчального закладу?

15. Проранжуйте й оцініть наведені фактори за їх значимістю для успішності реалізації інновацій у Вашому навчальному закладі:

- ранг фактору від 1 (найважливіший) до 15 (найменш важливий) – запишіть відповідну цифру у кожному рядку колонки “Значимість”;
- оцінку від 1 (фактор відсутній) до 5 (фактор сильно виражений) поставте у кожному рядку колонки “Оцінка”;

№	Фактори	Значимість	Оцінка
1.	Визначеність стратегії інноваційної діяльності навчального закладу		
2.	Використання інформаційно-комунікативних технологій		
3.	Створення у навчальному закладі банку інновацій		
4.	Науково-експериментальна діяльність		
5.	Нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності ЗНЗ		
6.	Актуалізація потреб суспільства і батьків в освітніх інноваціях		
7.	Готовність педагогів до сприйняття і реалізації інновацій		
8.	Інноваційний тип управління на всіх рівнях системи освіти		
9.	Належна матеріальна база		
10.	Сприятливий морально-психологічний клімат у колективі		
11.	Маркетингові дослідження ринку освітніх послуг		
12.	Дотримання вимог державних стандартів освіти		
13.	Співпраця з науковими установами і ВНЗ		
14.	Високий рівень інноваційної компетентності педагогів		
15.	Постійний моніторинг інноваційної діяльності		

Допишіть, проранжуйте й оцініть у порядку значимості фактори, які на Вашу думку, не ввійшли у вищеподаний перелік.

№	Фактори	Значимість	Оцінка
1			
2			
3			
4			
5			
6			
...			

16. Проранжуйте й оцініть наведені фактори (за їх значимістю), які перешкоджають успішності реалізації інновацій у Вашому навчальному закладі:

- ранг фактору від 1 (найважливіший) до 15 (найменш важливий) – запишіть відповідну цифру у кожному рядку колонки “Значимість”;

- оцінку від 1 (фактор відсутній) до 5 (фактор сильно виражений) поставте у кожному рядку колонки “Оцінка”;

№	Фактори	Значимість	Оцінка
1.	Наявність у вчителів стереотипів педагогічної діяльності		
2.	Усталеність методик фронтальної роботи		
3.	Велика завантаженість педагогів		
4.	Недостатній розвиток дослідницьких і рефлексивних умінь		
5.	Низький рівень мотивації інноваційної діяльності педагогів		
6.	Соціально-економічна нестабільність у суспільстві		
7.	Неефективні форми пропагування і поширення нововведень		
8.	Недостатність інформаційних ресурсів більшості шкіл		
9.	Відсутність матеріального стимулювання інноваційної діяльності		
10.	Побутові умови життя педагогів		
11.	Відсутність ефективних моделей і технологій реалізації інновацій		
12.	Стан здоров'я, професійне вигорання педагогів		
13.	Зростання відповідальності і ризику		
14.	Бюрократична система дозволів для експерименту		
15.	Необхідність додаткових інтелектуальних, матеріальних і часових витрат		

Допишіть, проранжуйте й оцініть у порядку значимості фактори, які на Вашу думку, не ввійшли у вищеподаний перелік.

№	Фактори	Значимість	Оцінка
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
...			

17. Які основні форми розвитку інноваційної компетентності педагогів використовуються у вашому навчальному закладі?

18. Які форми підтримки інноваційної діяльності педагогів застосовуються у вашому навчальному закладі?

Соціальної: _____

Матеріальної: _____

Психологічної: _____

19. Які результати інноваційної діяльності вашого навчального закладу?

Дякуємо за співпрацю.

КАРТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ОЦІНКИ ТА САМООЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Шановні колеги!

Запрошуємо Вас взяти участь в дослідженні проблем інноваційної компетентності педагога.

Будь-ласка, будьте щирими, оскільки від якості Ваших відповідей залежить ґрунтовність подальших рекомендацій щодо покращення процесу підготовки педагогів до інноваційної діяльності.

Обираючи певний варіант відповіді, відмітьте вказаний біля неї номер чи слідуйте інструкціям, наданим у запитанні.

Результати опитування будуть узагальнюватись, тому свого прізвища в анкеті вказувати не треба.

Наперед дякуємо Вам за участь в дослідженні!

**Надайте, будь-ласка, короткі відповіді на кілька запитань
щодо вашого розуміння інноваційної діяльності в освіті:**

1. Що, на Ваш погляд, означає термін „інновація”?

2. Як Ви оцінюєте потребу в інноваціях для сучасної освіти? (відмітьте одну відповідь)

1) висока

2) посередня

3) низька

3. Які проблеми в сучасній середній освіті потребують інноваційного вирішення?

4. У своїй діяльності Ви:

1. Використовуєте елементи відомих інновацій

2. Системно реалізуєте відомі інновації

3. Берете участь в інноваційному проекті вашого навчального закладу

4. Реалізуєте власну авторську інноваційну систему навчання (виховання)

5. Ваш варіант:

5. У яких видах науково-методичної (науково-експериментальної) роботи Ви берете участь?

6. Чи дотримуетесь Ви певного алгоритму реалізації інновацій? Якщо так, то назвіть його основні етапи.

7. Проранжуйте й оцініть наведені фактори за їх значимістю для успішності реалізації інновацій у Вашій педагогічній діяльності:

- ранг фактору від 1 (найважливіший) до 15 (найменш важливий) – запишіть відповідну цифру у кожному рядку колонки “Значимість”;
- оцінку від 1 (фактор відсутній) до 5 (фактор сильно виражений) поставте у кожному рядку колонки “Оцінка”;

	Фактори	Значимість	Оцінка
1.	Доступ до сучасних інформаційних джерел		
2.	Можливість досягнення якісно нових результатів		
3.	Упевненість в собі, прагнення до успіху		
4.	Налагоджений побут, особисте життя		
5.	Можливість самореалізації в професії		
6.	Сприятливі умови для творчості, експериментування		
7.	Задовільні емоційний стан і здоров'я		
8.	Можливість обміну досвідом з іншими		
9.	Особиста активність, ініціативність, наполегливість		
10.	Підтримка та допомога з боку керівництва		
11.	Задоволеність умовами праці й обраною професією		
12.	Матеріальне заохочення		
13.	Приклад і вплив колег та керівників		
14.	Рефлексія особистого досвіду інноваційної діяльності		
15.	Особистісний розвиток засобами професії		

Допишіть, проранжуйте й оцініть у порядку значимості фактори, які на Вашу

думку не ввійшли у вищеподаний перелік.

№	Фактори	Значимість	Оцінка
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
...			

8. Оцініть за п'ятибальною шкалою Ваш рівень сформованості компонентів інноваційної компетентності

№	Компоненти компетентності	Ступінь сформованості				
		1	2	3	4	5
I	Соціальна компетентність					
1	Рівень соціальних знань, умінь, якостей та соціального досвіду.					
2	Здатність до групової діяльності, співпраці, взаєморозуміння, комунікативні навички.					
3	Готовність прийняти на себе відповідальність за результати впровадження нового враховуючи можливі ризики.					
4	Уміння розв'язувати проблеми в різних життєвих ситуаціях.					
5	Мобільність у різних соціальних умовах, уміння визначати особисті ролі в суспільстві.					
6	Розуміння особливостей і перспектив розвитку сучасного суспільства					
II	Мотиваційно-ціннісна компетентність					
1	Рівень домагань, прагнення до творчих досягнень, внутрішня мотивація успіху.					

2	Усвідомленість суб'єктних цінностей інноваційної професійної діяльності.					
3	Визначеність стимулів і цілей особистісного розвитку, індивідуальних смислів педагогічної діяльності.					
4	Прагнення до самореалізації в професії, досягнення соціального статусу.					
5	Рішучість, упевненість у собі, прагнення до лідерства.					
6	Віра в успіх, наполегливість у досягненні поставленої мети.					
III	Теоретико-методологічна компетентність					
1	Знання основних понять педагогічної інноватики.					
2	Знання законів, закономірностей, моделей принципів інноваційного процесу.					
3	Знання інноваційних педагогічних концепцій, підходів, наукових ідей, практичних розробок, технологій, які успішно себе зарекомендували на ринку освітніх послуг.					
4	Володіння методологією і технологією науково-дослідницької діяльності.					
5	Обґрунтування концептуальних засад авторської технології навчально-виховної діяльності.					
IV	Технологічна компетентність					
1	Визначення освітніх проблем, які потребують інноваційного вирішення; виявлення факторів, що спричинили їхнє виникнення.					
2	Уміння оцінювати освітні інновації з точки зору доцільності їхнього використання при вирішенні проблем у педагогічній системі ЗНЗ.					
3	Проектування цілей і технологій інноваційної діяльності.					
4	Стратегічне та оперативне планування процесу реалізації освітніх інновацій.					

5	Конструювання та використання нових способів професійної діяльності.					
6	Здатність до самоорганізації та організації роботи творчих груп педагогів.					
7	Моніторинг процесу і результатів реалізації інновацій.					
V	Інформаційно-комунікативна компетентність					
1	Володіння якісно новими технологіями доступу до глобальних інформаційних ресурсів й обробки даних.					
2	Уміння висувати, обґрунтовувати власні оригінальні ідеї та переконувати інших.					
3	Пізнавальна самостійність у пошуку, аналізі, оцінці, обробці, систематизації нових знань та їх творчого використання у вирішенні професійних задач.					
4	Включеність в інтерактивний процес міжособистісної взаємодії, обміну знаннями, ідеями, досвідом.					
5	Здатність до співпраці та взаємодопомоги у творчій діяльності.					
6	Здатність до сприйняття і розуміння чужих ідей					
VI	Рефлексивно-регулятивна компетентність					
1	Критичність мислення, здатність до оціночних суджень.					
2	Контроль, аналіз й оцінка власної діяльності, усвідомлення причин власних успіхів і невдач, зміна неефективних способів діяльності.					
3	Аналіз та усвідомлення свого професійного досвіду й досвіду інших педагогів.					
4	Регуляція особистісних досягнень, наявність рефлексивного плану власного розвитку й самоосвіти.					
5	Сформованість індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, відмова від застарілих стереотипів в роботі.					

6	Екзистенційне осмислення власного професійного й життєвого досвіду, яке дозволяє вийти на новий рівень цілепокладання.					
---	--	--	--	--	--	--

I на завершення кілька запитань біографічного характеру
(Відмітьте варіант відповіді у квадратик)

1. Стать	1) чоловік	☐
	2) жінка	☐
2. Вік	1) до 30 років	☐
	2) від 31 до 40 років	☐
	3) від 41 до 50 років	☐
	4) більше 51 року	☐
4. Освіта	1) Середня	☐
	2) Вища	☐
	3) Магістр	☐
5. Ваш педагогічний стаж	1) відсутній	☐
	2) до 5 років	☐
	3) 6-10 років	☐
	4) 11-20 років	☐
	5) більше 20 років	☐
6. Кваліфікаційний рівень (напишіть)		
7. Місце проживання (роботи)	1) місто (обласний центр)	☐
	2) місто (районний центр)	☐
	3) селище міського типу	☐
	4) село	☐

Дякуємо за співпрацю.

АНКЕТА ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ТИПУ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ ВЧИТЕЛЯ

Інструкція. В опитувальнику перераховані властивості, які можуть бути притаманні вам тією або іншою мірою. При цьому можливі два варіанти відповідей:

- а) описувана властивість типова для вашої поведінки;
- б) ця властивість не типова або властива вам незначною мірою;

Відзначте в бланку відповідей ті твердження, які описують типові для Вас властивості.

1. Я б цілком міг (могла) жити один (одна), далеко від людей.
2. Я часто перемагаю інших своєю самовпевненістю.
3. Тверді знання предмету можуть істотно полегшити життя людини.
4. Люди мають більше, ніж зараз, дотримуватися законів моралі.
5. Мій ідеал робочої обстановки – тиха кімната з робочим столом.
6. Люди говорять, що мені подобається робити все своїм, оригінальним способом.
7. Серед моїх ідеалів провідне місце займають постаті вчених, що зробили великий внесок у мій предмет.
8. Оточуючі мене люди вважають, що на грубість я просто не здатний (здатна).
9. Буває, що весь ранок я ні з ким не хочу розмовляти.
10. Мені важливо, щоб у всьому, що мене оточує, не було безладу.
11. Більшість моїх друзів – люди, інтереси яких мають багато спільного з моєю професією.
12. Я довго аналізую свою поведінку.
13. У компанії я надаю іншим можливість жартувати і розповідати всілякі історії.
14. Мене дратують люди, які не можуть швидко приймати рішення.
15. Якщо у мене є небагато вільного часу, то я вважаю за краще почитати що-небудь за моєю навчальною дисципліною.
16. Мені незручно "дуріти" в компанії, навіть якщо інші це роблять.
17. Мені дуже подобається запрошувати гостей і розважати їх.
18. Я рідко виступаю проти думки колективу.
19. Мені більше подобаються люди, обізнані у своїй професії, незалежно від їх особистісних особливостей.
20. Я не можу бути байдужим (байдужою) до проблем інших.
21. Найгірше покарання для мене – бути наодинці
22. Зусилля, витрачені на складання планів, – це даремно витрачений час.
23. У шкільні роки я поповнював (поповнювала) свої знання, читаючи спеціальну літературу.
24. Я не засуджую людину за обман тих, хто дозволяє себе обдурювати.

25. Ймовірно, деякі люди вважають, що я багато говорю.
26. Я уникаю суспільної роботи і пов'язаної з цим відповідальності.
27. Наука – це те, що більше всього цікавить мене в житті.
28. Ті, що оточують, вважають мою сім'ю інтелігентною.
29. Я живу сьогоднішнім днем більшою мірою, ніж інші люди.
30. Якщо є вибір, то я вважаю за краще організувати зовні класний захід, ніж розповідати учням що-небудь з предмету.
31. Основне завдання вчителя – передати учневі знання з предмету.
32. Я люблю читати книги, статті на теми моралі та етики.
33. Більшість людей, з якими я буваю в компаніях, зазвичай, раді мене бачити.
34. Думаю, мені сподобалася би робота, пов'язана з відповідальною адміністративно-господарською діяльністю.
35. Я навряд чи турбуватимуся, якщо доведеться провести свою відпустку, навчаючись на курсах підвищення кваліфікації.
36. Моя люб'язність часто не подобається іншим людям.
37. Якщо мені хто-небудь нагрубіє, то я можу швидко забути про це.
38. Як правило, оточуючі люди прислухаються до моїх пропозицій.
39. Якщо б мені вдалося перенестися в майбутнє на короткий час, то я б в першу чергу набрав (набрала) би книг за своїм фахом.
40. Я виявляю велику цікавість до долі інших.

Ключ.

Товариськість (спілкування): 16, 66, 116, 166, 21а, 26а, 31а, 36а, 41а, 46а.

Організованість (організація діяльності): 2а, 7а, 12а, 17а, 22б, 27б, 32б, 37а, 42а, 47а.

Спрямованість на предмет (навчання): 3а, 8а, 13а, 18а, 23а, 28а, 33а, 38а, 43а, 48а.

Інтелігентність (виховання): 4а, 9а, 11а, 19а, 24а, 29б, 34а, 39а, 44а, 49а.

Відповідь, яка збігається з ключем, оцінюється в 1 бал. Кожний з типів професійної спрямованості вважається недостатньо розвиненим, якщо за даною шкалою одержано менш ніж 3 бали, й яскраво вираженим, якщо кількість балів перевищує 7 балів. Домінування одного чинника свідчить про моноспрямованість особистості вчителя.

Дякуємо за співпрацю.

**ДІАГНОСТИКА ОРІЄНТОВАНОСТІ ПЕДАГОГІВ
НА НАВЧАЛЬНО-ДИСЦИПЛІНАРНУ АБО ОСОБИСТІСНУ
МОДЕЛЬ ВЗАЄМОДІЇ**

Інструкція. Оцініть за 5-бальною шкалою твердження з питань навчання і виховання школярів. 5 балів – повністю згоден (згодна); 4 бали – скоріше згоден (згодна), ніж ні; 3 бали – і так, і ні (в рівній мірі); 2 бали - скоріше не згоден (згодна); 1 бал – повністю не згоден (згодна).

1. Учитель – головна фігура, від нього залежить успіх та ефективність навчально-виховної роботи.

2. Краще працювати з учнем-виконавцем, ніж з ініціативним і активним.

3. Більшість батьків не вміють виховувати своїх дітей.

4. Творчість вчителя – лише блага побажання, його реальна робота повністю зарегламентована.

5. Краще провести урок за готовими методичними рекомендаціями, ніж щось вигадувати самому.

6. Для успіху роботи в школі важливіше опанувати технологією навчання, ніж розкривати себе як особистість дітям.

7. Дитина подібна до глини, при бажанні з неї можна виліпити все, що завгодно.

8. Виконуй точно всі вказівки адміністрації, і у тебе буде менше клопоту.

9. Хороша дисципліна – запорука успіху в навчанні і вихованні.

10. Школа повинна навчати, а сім'я виховувати.

11. Використовуючи поняття «успішність», «дисципліна», «зовнішній вигляд», можна надати точну і ґрунтовну характеристику учневі.

12. Покарання не краща міра, але воно необхідне.

13. Гарним є той учень, хто добре вчиться.

14. У школі набагато частіше зустрічаються не дуже розумні діти, чим здібні.

15. Строгий учитель зрештою виявляється кращим, ніж ліберальний.

16. З дітьми не варто ліберальничати, інакше вони «сядуть на шию».

17. Хлопчики в школі потребують більшого контролю, ніж дівчатка.

18. Підтримувати слід тільки ту ініціативу школярів, яка відповідає поставленим педагогом завданням.

19. Хороший той учитель, який уміє контролювати поведінку дітей.

20. Необхідно враховувати індивідуальні здібності учнів.

21. Основну відповідальність за поведінку і виховання дітей несе сім'я, а не школа.

22. Якщо дитина товаришує з «поганими» дітьми, бажаємо ми цього чи ні, – вона стане гірше.

23. Завдання школяра одна – добре вчитися.

24. Краще учня зайвий раз посварити, ніж перехвалити.

25. Здається, батьки пред'являють завищені вимоги до школи.

26. У конфліктних ситуаціях частіше має рацію вчитель (він досвідченіший), ніж учень.

27. Головне завдання вчителя – реалізувати вимоги програми навчання.

28. Які батьки, такі і діти.

29. Слово вчителя – закон для дитини.

30. «Двійка» не тільки негативна відмітка, але і важливий засіб виховання.

Обробка.

Підсумуйте всі бали.

101 бал і вище – виражена орієнтованість на навчально-дисциплінарну модель взаємодії педагога з учнями;

91-100 балів – помірна орієнтованість на навчально-дисциплінарну модель;

81-90 балів – помірна орієнтованість на особистісну модель взаємодії;

80 балів і нижче – виражена орієнтованість на особистісну модель взаємодії.

Навчально-дисциплінарна модель педагогічної взаємодії передбачає, що суб'єктом діяльності є тільки педагог, учневі відводиться пасивна роль як об'єкту дії з боку вчителя, переважає авторитарний стиль керівництва. Особистісна модель означає, що педагог визнає як суб'єктів діяльності себе і дитину, створює умови для саморозвитку; переважає демократичний стиль спілкування, співпраця.

Дякуємо за співпрацю.

Для нотаток

Науково-методичне видання

**КРЕАТИВНА ОСВІТА :
ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ
МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЧЛЕНІВ ННВК "ПОЛІССЯ"**

Олександра Антонівна Дубасенюк

Олена Євгенівна Антонова

Олександр Васильович Вознюк

Іван Іванович Коновальчук

Надруковано з оригінал-макета авторів

Підписано до друку 16.01.12_. Формат 60х90/8. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.

Ум. друк. арк. 16.1. Обл. вид. арк. 17.0. Наклад 30. Зам. ___.

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка

м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40

Свідоцтво про державну реєстрацію:

серія ЖТ №10 від 07.12.04 р.

електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua